

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 316/2024
04.07.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић, Драгане Бољевић, Марине Милановић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Миодраг Јанковић адвокат из ..., против тужене Републике Србије - Високи савет судства - Привредни суд у Београду, коју заступа Државно правобранилаштво са седиштем у Београду, ради заштите права на суђење у разумном року, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гжрр1 276/22 од 12.07.2023. године, на седници одржаној 04.07.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гжрр1 276/22 од 12.07.2023. године.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужене изјављена против пресуде Вишег суда у Београду Гжрр1 276/22 од 12.07.2023. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду Гжрр1 276/22 од 12.07.2023. године, ставом првим изреке, одбијене су жалбе парничних странака и потврђена пресуда Другог основног суда у Београду Прр1 100/22 од 29.09.2022. године у другом и четвртном ставу изреке, којима је обавезана тужена да исплати тужиљи 2.684,53 динара на име накнаде имовинске штете због повреде права на суђење у разумном року са законском затезном каматом од 21.04.2022. године до исплате и да накнади тужиљи трошкове поступка од 39.000,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом другим изреке другостепене пресуде су одбијени захтеви странака за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, благовремено изјавила ревизију предвиђену чланом 404. Закона о парничном поступку – ЗПП (посебна ревизија).

По оцени Врховног суда, о посебној ревизији тужене у овом спору није потребно одлучивати ради уједначавања судске праксе или новог тумачења права.

Предмет спора је захтев тужиље за накнаду имовинске штете проузроковане повредом права на суђење у разумном року у стечајном поступку.

Законом о заштити права на суђење у разумном року прописано је (члан 31) да странка може да поднесе тужбу против Републике Србије за накнаду имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року у року од једне године од дана када је стекла право на правично задовољење (став 1) и да је одговорност Републике Србије за такву штету објективна (став 3).

Редовни судови у споровима за накнаду имовинске штете, настале због потпуног или делимичног неизмирења правноснажних и извршних судских одлука, односно у стечају утврђених потраживања запослених из радног односа, која су без њихове кривице остала неизмирена и у поступку стечаја вођеном над стечајним дужником са већинским друштвеним или државним капиталом, у погледу одговорности државе за дугове таквих стечајних дужнике, следе правне ставове изражене у одлукама Европског суда за људска права и одлукама Уставног суда. Применом ставова изражених у пресудама тих судова, који су формулисани и у правном закључку Врховног касационог суда од 02.11.2018. године, допуњеном 27.09.2019. године, успостављена је одговорност Републике Србије (уз услов да је претходно утврђена повреда права на суђење у разумном року) за обавезе привредних друштава која не уживају довољну институционалну и оперативну независност од државе, и то без утврђивања узрочно-последичне везе између повреде права на суђење у разумном року и настале штете. Та узрочно-последична веза мора се утврђивати у случају када ненаплаћено потраживање не потиче из радног односа, као и када то потраживање постоји према извршним, односно стечајним дужницима - правним лицима која нису основана на бази друштвеног или државног капитала.

У конкретном случају, тужиљино потраживање потиче из радног односа код стечајног дужника „Беобанка“ а.д. Београд, у висини дела који је остао ненаплаћен у стечајном поступку, а правноснажним решењем утврђено је да је тужиљи у том поступку повређено право на суђење у разумном року. Стечајни дужник је привредни субјекат који је у време настанка тужиљиног потраживања пословао са државним капиталом - одлуком Агенције СРЈ за осигурање депозита бр. 33-2001 од 05.07.2001. године, донетом у поступку санкције „Беобанке“ а.д. Београд, све до тада емитоване акције тог привредног друштва оглашене су неважећим, чиме су престала сва права акционара, а Агенција за осигурање депозита на дан отварања стечаја постала њихов власник.

У стечајном поступку тужиљи је признато новчано потраживање само у висини главног дуга, без обрачунате и приписане затезне камате. Зато су за дозвољеност посебне ревизије тужене небитни иначе нетачни наводи да није утврђена структура тужиљиног потраживања, односно да ли је у исто урачуната и затезна камата и по којој методи је обрачуната.

Из наведених разлога, с`обзиром да у овом спору нема правних питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, одлучено је као у првом ставу изреке на основу члана 404. ЗПП.

Пошто ревизија није дозвољена против одлуке другостепеног суда у поступку у спору мале вредности (члан 479. став 6. ЗПП), одлучено као у другом ставу изреке, на основу члана 413. ЗПП.

**Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**